

D

RUŠTVENIK

DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 17. marca 1910.

Leto II.

Poučni tečaji.

Glavna stvar izobraževalnih društev je poduk; saj se društva imenujejo izobraževalna ravno radi tega, ker hočejo izobraziti svoje ude, ker jim želé podati ono izobrazbo, ki jim je v današnjih življenjskih razmerah potrebna. Društvo, ki bi ne skrbelo za poduk svojim članom, bi izgubilo svoj pomen in bi postalo morda samo zabavno društvo ali pa le shajališče dobrih, poštenih ljudi. Tako društvo bi za celotno krščansko-socialno organizacijo ne imelo nobenega pomena, ker bi na tak način ne imelo ljudi, ne imelo mož, ki bi se zavedali, zakaj so člani izobraževalnega društva in bi bili tudi ponosni na to, da so s tem tudi člani močne krščansko-socialne organizacije na Slovenskem.

Da je treba poduka članom izobraževalnih društev, o tem nam ni treba izgubljati besedij; saj vemo, da ko stopi učenec iz vsakdanje šole, zna komaj dobro brati in pisati, ponekod pa še tega ne znajo. Drugih vednosti si tako ne pridobijo. Tukaj morajo pomagati izobraževalna društva in ne smejo opustiti ničesar, kar podaja članom novih vednosti, ki so jim potrebne v vsakdanjem življenju.

To se dosega s predavanji, ki se vrše redno morda vsak mesec, in obdelujejo tvarino, ki je času primerna, članom potrebna in dostopna njihovega razumu.

Še večjega pomena za izobrazbo so podučni tečaji, ki se vrše o raznih, članom potrebnih predmetih. Tečaji so nekaka šola, iz katere polagoma izidejo moči, sposobne za delo v izobraževalnih in gospodarskih društvih.

S. K. S. Z. v Ljubljani je sklenila prirediti po deželi nekaj takih podučnih tečajev, ki bi trajali glede na krajevne razmere po eden ali dva dni. Predavanja, katerim bi sledil prost

razgovor, bi bila deloma splošna: apologetična, o vodstvu izobraževalnih društev, o alkoholizmu in naši ustavi, deloma pa posebna, ozirajoča se na krajevne razmere in potrebe kmečkega, obrtnega in delavskega stanu. Na teh tečajih bi se torej lahko razpravljalo o zgodovini kmečkega stanu, o razdolževanju, združništvu, zavarovanju, o kmetijstvu in trgovinskih po-

Prvi tak tečaj se je vršil v Šmartnem pri Litiji, drugi še pridejo na vrsto. Naj bi torej društva prirejala poučne tečaje, ki so, kakor je bilo že omenjeno, nekaka šola, kjer si društveniki pridobijo potrebno znanje. Če hočejo društva napredovati in vpliv pridobiti, ni dovolj, da imajo le veliko članov, marveč se mora tudi na to delati, da je vsak član prepričan, da je dolžan sodelovati

Društveni dom v Šmarci.

godbah, o izobrazbi kmečkega stanu. V krajih, kjer je obrt razvita, pa bi se govorilo o nekdanji organizaciji obrtnega stanu, o obrtnem zakonodajstvu, obrtnem združništvu itd.; v industrijskih krajih pa o delavskem varstvu, obrtnih sodiščih, socialni demokraciji, krščanskem socializmu, strokovnih društvih itd.

za društven prospeh, kakor tudi za splošen blagor. Društva, ki bi želela poučnih tečajev, naj se zglasé naravnost pri S. K. S. Z.; naznanijo naj, koliko časa naj bi trajal tečaj, koliko predavateljev želé in o čem naj bi se glede na krajevne razmere govorilo.

Društveni domovi.

Društveni dom v šmarci.

Društveno življenje brez lastnih prostorov se ne more prav razviti. Društva, ki nimajo lastnih domov ali pa primernih prostorov, le životarijo in prav pogosto shirajo. Kjer se postavi lasten dom, tam je v društvu zopet polno življenja.

Danes prinašamo sliko »Društvenega doma« v Šmarci, v prijazni hom-

ški fari. Dom ima precej prostorno dvorano s stransko sobo za garderobo. Dvorana ima tudi primerno galerijo.

Ta društven dom nam ravno priča, koliko se dá doseči z združenimi močmi, priča nam, koliko premore navdušenje za dobro stvar. Kajti, ko so se sešli prvič moške, da se pogovore, kako bi se napravil društven dom, so nabrali 500 kron, nakar so se oglasili še drugi dobrotniki, tako da se je nabralo prostovoljnih doneskov 1350 kron. To je dalo poguma možem, ki so bili vneti za

društven dom, da so se lotili dela. Ljudje so sami zastoj vozili potreben material skupaj in zato je dom stal samo 2009 K 66 v. v gotovini.

Poprečni prerez »Dr. doma« v šmarci.

Naj bi tudi drugod posnemali navdušenje in požrtvovalnost homških faranov in naj bi se tudi drugod skoro dvignili društveni domovi, iz katerih naj bi se širila prava omika med naše ljudstvo!

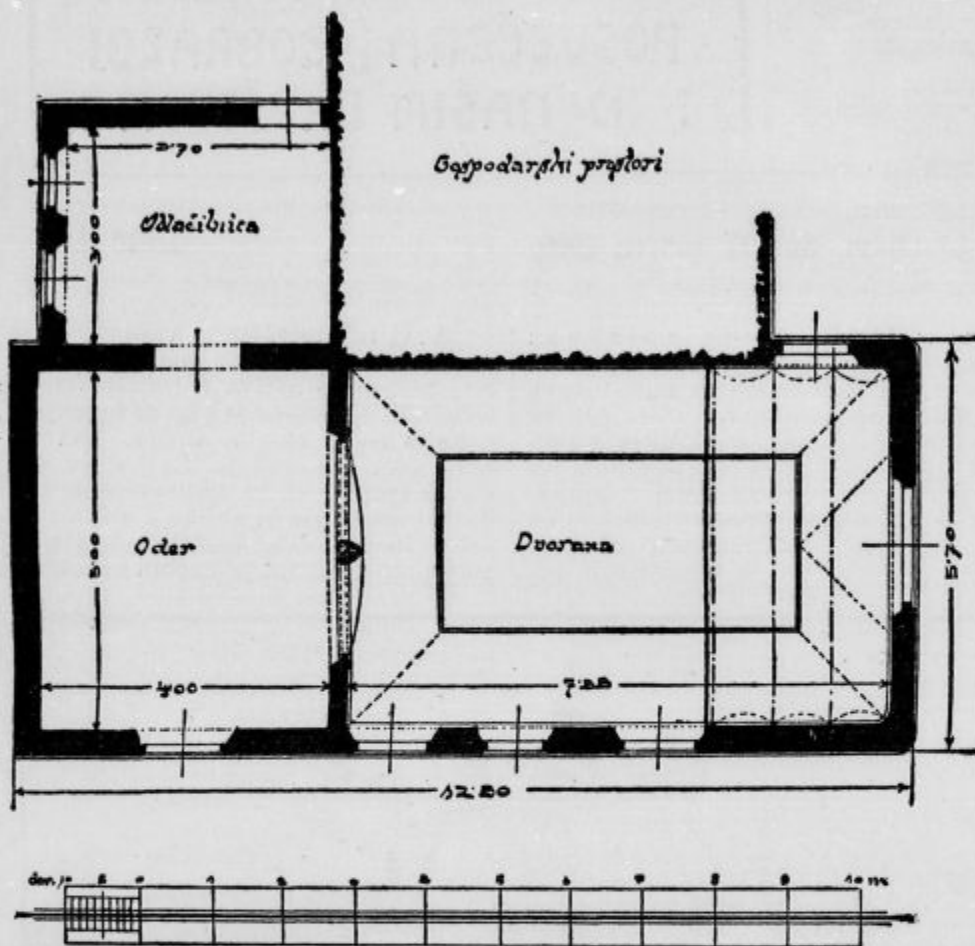
Društveni voditelj

ODBOROVO DELO.

Važno nalogo v društvu ima blagajnik. Vodi vse denarne posle v društvu. Pobira članarino, paziti mora, da se ta redno plačuje, vodi zapisnik dohodkov in stroškov in poroča redno pri odborovih sejah o društvnem denarnem stanju. Za vsa izplačila naj si blagajnik oskrbi potrdila, da se more v vsakem slučaju izkazati, da je res izdal dotično vsoto za društvo. Oskrbuje društveni denar, ki naj ga plodonosno naloži v kaki hranilnici. Blagajnik naj tudi skrbno pazi na društven inventar in naj pripravi konec leta letni račun za občni zbor.

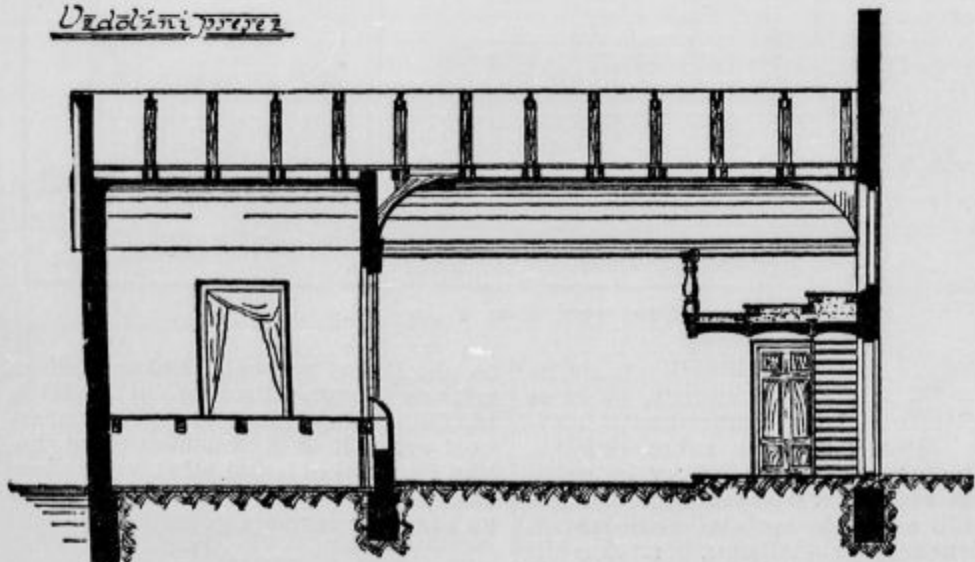
Za vsako društvo je važno, da goji varčnost med svojimi člani. Posebno mladina, ki nima še skrbeti sama zase, ne pozna varčnosti in zato veliko izda za pijačo, kajenje in razne veselice in zabave. Izobraževalna organizacija, v kateri je zbrano že tako lepo število slovenske mladine, mora tukaj vzgojno delovati, vedoč, da »česar se Janezek nauči, to tudi Janezek zna«. Zastaviti mora vse sile, da dobi dobrih delavcev v svoji organizaciji. Skušnja pa uči, da so tisti, ki znajo s svojim denarjem, če tudi ga imajo le malo, prav gospodari, ki si znajo odreči pijačo, kajenje ali zabavo, dasi vidijo druge svoje tovariše pri pijači in na veselicah, najboljši delavci in organizatorji naših društev.

Zato pa je »Čebelica«, t. j. društvena hranilnica v vsakem društvu ve-

Tloris »Društvenega doma« v šmarci.

Udaljeni prerez

likega pomena. Kajti »Čebelica« privaja člane k varčnosti in jim daje prilžnost, da morejo tudi male zneske varno in plodonosno naložiti. Vodstvo »Čebelice« ima blagajnik.

Za blagajnika naj se izbere pošten in reden človek, a obenem naj bo tudi vztrajen in delaven, da se ne straši truda, ki ga ima blagajnik pri pobiranju članarine in morda pri vodstvu »Čebelice«.

Račun blagajnikov pregledata računsko pregledovalca. Njuna naloga je prepričati se: 1. če se je res toliko sprejelo in izdalo, kolikor je vpisano v blagajniški knjigi med prejemke, oziroma med izdatke; 2. če so knjige in izkazi pravilno sešteti; 3. če je res toliko gotovine v blagajni, kolikor izkazujejo knjige, in 4. če je res toliko inventarja in če je toliko vreden, kolikor se je izkazalo v računu. O izidu pregledovanja računov je poročati na občnem zboru.

Važno odborniško mesto je knjižničarjevo. Knjižničar upravlja knjižnico, iz katere zajemajo člani duševne hrane in dobivajo potrebno izobrazbo. Paziti mora na red v knjižnici, delati mora na to, da se člani pridno poslužujejo knjižnice. Voditi mora natančno zapisnik knjig, kakor tudi vseh onih, ki so si izposodili knjige. Gledati mora, da knjižnico čim bolj pomnoži, da zbira od raznih strani knjige, da odbor vsako leto določi gotovo vsoto za nabavo novih knjig ali pa, da se napravi semintja kaka prireditve v korist društvene knjižnice.

Koncem leta naj napravi knjižničar poročilo: 1. koliko knjig se je med letom nakupilo in koliko je bilo darovanih, 2. koliko denarja se je sprejelo in izdalo za knjižnico, 3. koliko knjig šteje knjižnica koncem leta, 4. koliko članov se je posluževalo knjižnice, 5. katere knjige so člani največ zahtevali.

To so nekako najvažnejša mesta v odboru. Poleg teh pa naj bi imel eden član skrbeti za red v društvenih prostorih, ki bi pazil na časopise, ki jih ima društvo naročene, da jih bodo člani res brali in da ne bodo razmetani ležali po mizah in klopetih.

Dela v društvih imajo torej odborniki dovolj, zato pa je nujno potrebno, da se izučijo in vzgoji naraščaj, da se pritegne k praktičnemu društvenemu delu. Zato pa je tečaj za voditelje in odbornike, če jih tudi le malo pride, za razvoj organizacije velikega pomena.

Povsod čutimo, da manjka praktičnih delavcev v naših društvih. Če hočemo torej napredovati s krščanskosocialno organizacijo, treba nam je izobraženega naraščaja. Le dobro izšolana, v organizaciji izvežbana in za organizacijo navdušena mladina bo mogla vršiti v polni meri važno nalogo po naših izobraževalnih društvih! Zato pa ji je treba praktične izobrazbe, ki jo dobi pri poučnih tečajih.

Gradivo za govore

KRŠČANSKO POJMOVANJE DELA.

V članku »pogansko pojmovanje dela« smo videli, kako nizko stališče nasproti delu je zavzemalo poganstvo.

Čisto drugače pojmuje delo in delavca krščanstvo. Krščanstvo pojmuje delo kot božjo in naravno zapoved za vsakega človeka, pa tudi kot vir sreče za dušo in telo, za tostransko srečo in za večnost.

Bog je rekel Adamu v raj, ko je grešil: »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzeta«. Delo, duševno in telesno delo, je človekova dolžnost. »Kdor ne dela, naj tudi ne jé«, pravi apostol Pavel. Bog sam je dal vzgled za delo pri stvarstvu. Kakor je Bog v šestih dneh ustvaril nebo in zemljo in vse, kar je na njej in pod njo in nad njo in sedmi dan počival in ga posvetil, tako naj bi tudi človek šest dni delal, skrbel zlasti za svoje telesne in zemske potrebe, sedmi dan pa naj bi počival in ga posvečal ter skrbel predvsem za svojo dušo, zasledoval predvsem nadzemske cilje. S tem je bil položen temelj za bodočnost človeštva, ustanovljena je bila največja socialna naprava, blagoslov božji za trpeče človeštvo. Še razločnejše je govoril Bog na gori Sinaj med gromom in bliskom: »Posvečuj soboto! Šest dni delaj in opravljaj vse svoje posle! Toda sedmi dan je sobota Gospoda, tvojega Boga: ta dan ne delaj ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne gost, ki je v tvoji hiši. Kajti v šestih dneh je Gospod ustvaril nebo in zemljo in morje in vse, kar je v njem; sedmi dan je pa počival: Zato je Bog blagoslovil ta dan in ga posvetil.«

Te postavbe, tega zakona ni Kristus Zveličar — odpravil, ampak ga je izpopolnil, posvetil in visoko dvignil z lastnim svojim vzgledom. On, sin božji, kralj neba in zemlje, je hotel biti sin uboge matere, rejenec ubogega roko-delca in delavca. Pomagal je kot pokorni sin svojim staršem, in sv. družina je gotovo najlepši in najbolj vspodbuden vzgled krščanskim delavskim družinam. Sv. Devica opravlja hišna dela, sv. Jožef pa oblja in teše v svoji delavnici, božji Zveličar pa v detinskih in deških letih pomaga materi, v mladeniški dobi pa svojemu reditelju.

In kot z vzgledom, tako je tudi z besedo vzpodbujal Kristus k delu. V priliki o deseterih devicah kaže, da moramo biti čuječi, v priliki o talentih in delavcih v vinogradu pa, da moramo delati in se truditi, če hočemo doseči svoj cilj. Pet nespametnih devic, ki so sicer imele vero, a ne zaslužnja v delih, nima pristopa k nebeški svatbi; lenega hlapca, ki je zakopal svoj

talent, dá gospod vreči v vnanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi. O ravnotem nas prepričuje prilika o nerodovitnem figovem drevesu. Kristus je torej posvetil delo, in čeprav je Zveličar vsega človeštva, se je vendar s posebno ljubeznijo zanimal za bolnike in reveže, ki morajo najbolj in največ trpeti in delati. Seveda so sledili Kristovu vzgledu apostoli, posebno veliki apostol narodov, sv. Pavel, ki je služil kruh s svojimi rokami. Apostoli so delali po Kristovem vzgledu, udani v voljo božjo, s ponižnostjo in pokorščino in z namenom, da bi čistili Boga in pomagali bližnjemu. V tem smislu so delali duhovniki in škofje prvih stoletij. Celó premožni in plemeniti kristjani so se pečali s telesnim delom. Ko so bili pozneje ustanovljeni samostani so si menihi preskrbovali živež z delom lastnih rok. V pravih prvih redovnikov ali menihov je bilo izrecno zapovedano delo. Po sedem ur na dan so morali menihi delati. In ravno meniški redovi so rodili obile in velikanske sado-ve, kar priznava nepristransko zgodovina. Naselili so se pogosto v nepristopnih krajih, sezidali samostan, postavili cerkev, sekali gozdove, čistili pustinje in sušili močvirja. In okrog samostana so se naselili ljudje, se pečali z rokodelstvom ali s kmetijo in zajemali vso duševno hrano in kulturo od menihov. Tako so nastala ponekod cela mesta, večje naselbine, trgi, vasi. Menihi so napravljali vrtove, gnojili polja in nanesli v naše kraje od najrazličnejših strani razno žlahtno sadje in druge sadeže. Delali so sami svojo obleko, cerkvena dragocena oblačila in umetnine, poučevali so mladino v domačih in poljskih delih, vzgajali so plemiče, gojili znanost in umetnost, napravljali so v oddaljenih gorah prenočišča za potnike, skrbeli so za reveže in bolnike.

Delo je po krščanskem naziranjtu tudi zapovedano zato, da se človek ne uda postopanju in lenobi, ki je vseh grdob grdoba, kakor pravi pregovor. Z delom se utrdi značaj, volja, duševne in telesne lastnosti, premagajo se slaba nagnjenja, človek se izpopolnjuje in gleda, da doseže oni cilj, za katerega je ustvarjen. Delo je torej krepost, čednost. Suženjstvo se ne sklada s krščanskim naziranjem o vrednosti in enakosti ljudi. Kristusov nauk je nauk ljubezni in bratstva. Kristus je zaklical človeštvo, kakor nihče do tedaj in nihče od tedaj: »Ljubite se med seboj z bratsko ljubeznijo, s spoštovanjem prekašajte drug drugega!« In pismarju je odgovoril, ko ga je vprašal, katera je prva zapoved: »Poslušaj, Izrael, Gospod, tvoj Bog je en Bog! In ti ljubi Gospoda svojega Boga iz celega svojega srca, iz vse duše, iz vse misli in moči. To je prva zapoved. Druga je pa tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Večje ni kot je ta druga zapoved.« In naš Zveličar je tudi oznanjeval bratstvo. Vsi ljudje so njegovi bratje in med seboj. Nekega dne je

stegnili roko na svoje učence in rekel: »Glejte, moji bratje... Kajti kdor izvršuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti je moj brat.« Duh krščanstva je torej ljubezen, ki sloni na bratstvu. Vsi kristjani, da, vsi ljudje so bratje. Zato se mora ljubiti vse: bogatine, reveže, svobodne in sužnje, da, celo svoje sovražnike. Jezus sam je dal vzgled ljubezni do sovražnikov, ko je na križu molil zanje: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.« Da je to naziranje popolnoma nasprotno s poganskim pojmovanjem suženjstva, uvidi vsakdo na prvi pogled. Zato je moralo prej ali slej priti do tega, da je krščanstvo strlo verige, v katerih so ječali sužnji.

Krščanstvo je delovalo duševno in gmotno da bi se odpravilo suženjstvo, tako kot je bilo. Povdarjala je pri tem zlasti pravno stran suženjstva. Kakor sem omenil, je bilo poganom suženjstvo tisto službeno razmerje, po katerem niso delali s človekom kakor s samostojno, svobodno, z vsakim drugim človekom enakopravno osebnostjo, ampak kakor z blagom brez samostojnosti, brez pravic. Pogan je smel delati s sužnjem, kar je hotel, smel ga je tudi umoriti, kakor sem prej omenil. V tem oziru vidimo že takoj v prvi dobi krščanstva popoln preobrat. Krščanstvo je izvajalo boj za čast in dostojanstvo človeške narave in za pravice človeške osebnosti tudi v suženjskem vprašanju. V cerkvi je imel vsak krščani suženj iste pravice in iste dolžnosti, kakor vsak drugi kristjan. Med mučniki in mučenicami imamo mnogo sužnje, ki so rajši dali življenje, kot bi zatajili Kristusa. Iz tega sledi, da je veljala ista moralna za sužnje kot za svobodne. Suženj je bil enakopravno pravno bitje, njegova čednost se je čislala ravno tako kot čednost in krepost najvišjega gospoda. Zato ni čuda, če so sužnji postali tudi duhovniki Gospodovi. Saj imamo izmed prvih rimskih papežev dva — sv. Pija in sv. Kalista, — ki sta bila iz suženjskega stanu. Vsa izprememba je zlasti slonela na načelu, da so si kristjani bratje in sestre med seboj. Kristjani, bogati prebivalci, so imeli tudi sužnje, toda vera jim je velevala, da so ravnali z njimi kakor z brati. Aristid piše o krščanskih gospodarjih: »Moške in ženske sužnje podučujejo, da se pokristjanijo, zaradi ljubezni, ki jo imajo do njih, in ko se pokristjanijo, jih imenujejo brate brez razločka.« Sv. Avguštin nam pripoveduje v svojem krasnem spisu »Izpovedi« o stari sužnji iz svoje domače hiše. Ta je kot otrok že štiporamo nosila Avguštinovega deda. Imela je v družini toliko veljavo, da je za domače hčere bolj skrbela, nego njih mati, vzgajala jih je, če je bilo treba tudi s kaznimi, s sveto strogostjo in jih modro učila. Preprosta sužnja je brez dvoma položila prve kali pobožnosti tudi v Avguštinovo srce. Med kristjani se je v takih razmerah celo ime suženj malo rabilo. Najbolj nas prepričuje o

tem znameniti de Rossi, ki je preiskal vse rimske katacombe in ni našel na nobenem napisu naslova: »suženj«.

Tako je krščanstvo privedlo do veljave delo in delavca-sužnja. Cerkveni očetje so odločno ugovarjali poganskim modrijanom, ki so trdili, da je suženjstvo že utemeljeno po naravi in naravnem zakonu. »Bog ni ustvaril nobenega sužnja, ker Adam in Eva sta bila čisto prosta, oba z enako častjo, dušo in darovi, mi poznamo le eno suženjstvo — suženjstvo strasti.« Tako so vedno poudarjali v svojih spisih.

Tudi v gospodarskem oziru je krščanstvo delalo na vso moč, da se neha suženjstvo. Priporočalo je kot bogoljubno delo osvobodjenje sužnje. Tako so bogati kristjani začeli kmalu oproščati sužnje. Rimski prefekt Hermes je oprostil na svoj krstni dan 1250 sužnje, neki Hromacij 1400 in jih je še obdaril, Melanija 8000, Ovidij v Galiji 5000. Toda naenkrat ni bilo mogoče odpraviti suženjstva, ker bi se to ne moglo zgoditi brez silovitega pretresa cele rimske države, ker je slonelo vse socialno življenje na suženjstvu. Tako je polagoma, a sigurno delovalo na tej črti s tem, da je vplivalo na posvetno zakonodajo in da je izdajalo po papežih razne cerkvene naredbe proti suženjstvu.

Videli smo, da nam zapoveduje delo vera in da je ravno krščanstvo s svojo globoko vero, s praviim pojmovanjem ljubezni in bratstva odpravilo suženjstvo in posvetilo delo. A tudi zdrava pamet nam zapoveduje delo, ki krepi telesno zdravje in moč. Pobožni Job pravi nekje: »Človek je ustvarjen za delo, kot ptič za letanje«. Pridni delavec ni nervozen, ne trpi radi tega, da ne bi mogel spati ali prebavljati kakor moderni blaziranci. Nasprotno je zdrav in svež na duhu in telesu kot voda v deročem potoku. Delo nam tudi prinaša potrebne hrane, nas preskrbi za starost, revnejše čase, da, daje nam tudi — čeprav ne vsem — premoženje in udobno, zadovoljno, srečno življenje. »Lena roka prinaša uboštvo; toda roka pridnega prinaša bogastvo,« pravijo bukvje pregovorov.

To je resnica, o kateri nas uči vsakdanja skušnja kakor tudi zgodovina. Angleži, Severo - Amerikanci, Škandinavci, Danci, Čehi so premožnejši in žive v večjem blagostanju kakor južni narodi, ker so bolj podjetni in delavni. In kar velja o narodih, to velja o posameznikih! Kako se čuti človek zadovoljnega, če se zaveda, da je dospel do blagostanja po lastnem naporu in delavnosti! Kako pa ponižuje človeka zavest, da je po lastni krivdi obubožal in prišel na beraško palico in da mora znabiti celo prositi delavne ljudi za milosrčnost.

Krščansko pojmovanje dela je v resnici človekoljubno, je pravi blagoslov za družbo in narodno gospodarstvo. Krščanski delavec je zadovoljen, živi pravno, njegovo delo je dobro, da je z njim zadovoljen delodajalec. Na-

sprotno je delodajalec dolžan dati obljubljeno in zaslužno plačilo, ker je vsak delavec vreden svojega plačila, kakor pravi pregovor, in je vnebovpijoča krivica delavcem jemati ali utrgati zaslužno plačilo. Kjer se to godi, smatra delavec delo za prokletstvo, kazen, za naravno, fizično opravilo in ne za pravno, ki dviguje duha, kakor uči krščanstvo. Kjer se tako godi, je delo le blago in delavec stvar, ki se kupi, ki je na prodaj kakor maslo ali krompir. Tako pride v oblast kapitala, postane suženj kapitala. In tako pojmuje moderni svet delo in delavca. O tem bomo pa govorili v posebnem članku.

Društveni vestnik

S. K. S. Z.

Vsa izobraževalna društva nujno prosimo, da pošljejo do konca meseca vprašalne pole.

Članarine za tekoče leto ni poravnalo še večina društev. Prosimo, da jo vsa društva pošljejo do 1. maja t. l.

Znake za moške in ženske članke ima zveza še v zalogi.

Občni zbor S. K. S. Z. je bil dne 20. februarja 1910 ob zelo dobri udeležbi. Otvoril in vodil ga je začetkoma dr. Krek, pozneje pa podpredsednik deželni odbornik E. Jarc. Občni zbor je vzel na znanje poročilo podpredsednika L. Smolnikarja, nadalje poročila tajnika (Traven), blagajnika (Sedmak), ženskega oddelka (M. Manfreda in Vider), Ljudskega odra (Urbančič), odseka Narodne obrambe (Štefe), voditeljev socialnega, knjigovodstvenega, italijanskega in stenografičnega tečaja (Jarc, Podlesnik, dr. Koren, Klemenčič). O Orlu je poročal predsednik »Zveze teledarinskih odsekov« dr. Lovro Pogačnik. Občni zbor je na predlog Štefetov izvolil za častnega člana S. K. S. Z. knjižničarja Fr. Kosa, ki je po 13letnem marljivem in vestnem izpolnjevanju knjižničarstva odstopil kot knjižničar. Obširno poročilo o občnem zboru S. K. S. Z. objavimo o priliki.

DEKANIJSKI PODODBORI.

Dekanijski odbor v Idriji je imel sejo 17. februarja t. l. Pri seji se je razpravljalo o ustanovitvi novih društev. Obravnavalo se je tudi razmerje med društvom in pa odseki društev. Dalje se je sprejel poslovnik za revizijo posameznih društev, in izvolil revizor.

Prihodnjo sejo ima odbor 29. marca v Zürich. Tedaj se izvrši tudi revizija ondotnega društva.

Poslovnik za revizijo določa:

1. Vsako leto enkrat se vrši revizija posameznih društev.

2. Dekanijski odbor določi za dobo enega leta revizorja in njegovega namestnika, ki pa ne smeta biti oba iz

istega društva in noben teh ne sme revidirati v domačem društvu.

3. Revizija društva se združi s sejo dekanjskega odbora, oziroma predsedstva.

4. Ob reviziji se pregleda:

a) Sejni zapisnik, b) opravljeni zapisnik, c) imenik članov, č) društvena kronika, d) inventarni zapisnik, e) blagajnikova knjiga.

5. Seznaniti se je tudi z društvenim delom v organizatoričnem oziru.

6. O vsaki reviziji je napraviti revizijsko poročilo z dostavkom, kako odpraviti morebitne napake. Original shrani dekanjski odbor, prepis se pošlje dotičnemu društvu.

7. Revizijske zapisnike presoja dekanjski odbor, ki rešuje tudi morebitne ugovore nadzorovanih društev.

Dekanjski odbor k. s. izobraževalnih društev kamniškega dekanata.

Dne 20. februarja se je vršil prvi sestanek zastopnikov k. s. izobraževalnih društev kamniškega dekanata v Mekinjah. Društva so bila, izvzemši dveh, častno zastopana. Udeležba je bila nepričakovano velika. Odposlanec različnih društev je bilo 27. Kakor se je spoznalo iz poročila o društvenem delovanju, je društveno življenje povsod zelo živahno. Izmed različnih sklepov prvega sestanka naj navedemo samo glavne:

1. Glede gledaliških predstav se je sklenilo, naj se občinstvu pred vsako igro pojasne glavni momenti, da bo moglo lažje slediti celumu prizoru. Prirejajo naj se samo take igre, kjer se kmetijski stan ne ponižuje. Dekanjskemu odboru se je naročilo, da sestavi seznam različnih iger, kjer naj označi njih vrednost in naj ga pošlje vsem dekanjskim društvom. Osrednji odbor bo skrbel tudi za prestavo dobrih tujih iger in jih izposojeval društvom. Tekom leta se misli prirediti vsaj enodnevni tečaj za igralce, kjer se jim bo teoretično in praktično pokazalo, kaj je potrebno za dobro proizvajanje iger.

2. Določilo se je v društvih ustanoviti ženske odseke, katere bi po možnosti vodile dobromisleče gg. učiteljice, ki naj bi poučevale naše žensko v raznih potrebnih domačih delih.

3. Dekanjski odbor bo skušal še tekom letošnjega leta oskrbeti skioptikon, ki bo na razpolago našim društvom.

4. Glede treznostnega gibanja se je ukrenilo ustanoviti treznostne odseke po društvih, kjer jih še ni, ali kjer še ni vpeljana družba treznosti.

5. Določilo se je bolj poživiti nekatera zaspana društva in ustanoviti nova, kjer jih še ni.

Dosedanji začasno izvoljeni dekanjski odbor se je potrdil za dobo treh let.

Ti in drugi sklepi, kateri se bodo o priliki doposlali vsem društvom kamniške dekanije, nam pričajo, da se obeta v tekočem letu mnogo dobrega in koristnega dela v prosep naših dru-

štev in v blagor ter izobrazbo njihovih udov.

Dekanjski odbor kat. izobraževalnih društev radovljanskega dekanata.

Dne 3. marca 1910. vršil se je na Jesenicah ustanovni shod dekanjskega odbora za dekanijo Radovljica, katerega so se udeležila, razven par, vsa v dekanatu ustanovljena kat. izobraževalna društva po svojih zastopnikih. Na shodu se je povdarjala potreba ožjega stika med posameznimi društvi, potreba in korist organizacije društev, vendar te organizacije ni mogoče izpeljati natančno po poslovniku, kakor ga je predložila centrala v »Domoljubu«.

Po daljšem posvetovanju sprejel se je poseben poslovnik, ki je obvezen za vsa izobraževalna društva v dekanatu.

V predsedstvo so bili izvoljeni sledeči gospodje: Predsednik: Matija Mrak, župnik, Bohinjska Bela; tajnik in blagajnik: Martin Drolc, kaplan, Radovljica; odborniki: Anton Skubic, župnik, Jesenice; Ivan Kogovšek, kaplan, Srednja vas; Andrej Žumer, posestnik, Gorje; J. Bolc, organist, Brezje; M. Mikelj, posestnik, Kamnagorica.

DOPIŠI.

Iz Logatca. Orli v Gor. Logatcu so nam priredili na Svečnico, dne 2. februarja t. l. prijetno predpustno zabavo. Popoldne so v obč. zadovoljnost igrali velezabavno igro »Repoštev, duh v krkonoskih gorah«, ki nam je vzbudila več kot preveč neprisiljenega smeha. Nekateri izmed igralcev so res mojstrsko rešili svoje vloge. Tudi deklamacije, zlasti »Klobukovi spomini«, so ugajale. Veliko pohvale so želi pa posebno vrhniški tamburaši, ki so kljub slabi poti prišli, da bi tem bolj povzdignili prireditev Orlov. Čast jim in hvala! — Zvečer se je vršila veselica s tamburanjem, srečkanjem, šaljivo pošto itd. v gostilni pri »Klobučarju«. Vse je bilo zadovoljno in veselo. Žal, da je prišlo veselo družbo motit par najbrž nahujskanih ali pa kot koc surovih izzivačev, ki so na vsak način hoteli imeti nemir in pretep. Le mirni krvi in dostojnemu obnašanju naših fantov Orlov se je zahvaliti, da ni prišlo do hujšega. Surovost izzivačev se je obsojala sama po sebi, kaj da bi jo obsojali šele drugi! — Da se je predpustna prireditev Orlov tako dobro izvršila, gre pa zahvala tudi vrlim članicam »Dekliške zveze«, zlasti predsednici, ki so pred prireditvijo in ob nji tako požrtvovalno pomagale. Skratka: bil je lep dan, poln zabave in pravega veselja. — Tečaj Zveze Orlov, ki se je vršil 27. februarja v Dol. Logatcu, je nad vse lepo uspel. Udeležili so se ga odseki: Dol. Logatec polnoštevilno, Planina z 12, Hotedršica z 2 in Gor. Logatec s 3 zastopniki. Z občudovanja vredno vne-mo so se udeleževali fantje bodisi telovadbe, ki je je bilo šest ur, in predavanj, ki jih je bilo tudi šest. Pri popoldanskem javnem ljudskem predavanju

»O namenu organizacije Orlov«, ki sta ga imela Iv. Podlesnik in Vojteh Jeločnik, se je zbralo nad 200 ljudi; zvečer, ko sta govorila Leop. Turšič in V. Jeločnik, pa tudi toliko. Videlo se je, da so govorniki našli vsprejemljiva srca, kajti navdušenje za orlovsko organizacijo je bilo splošno. Naj bi tečaj obrodil obilo sadu; Zvezi Orlov pa srčna hvala za lepo prireditev!

Dobropolje. Tukajšnje Sl. katol. izobraž. društvo je za predpust priredilo dve krasni igri. Na Svečnico so fantje telovadnega odseka igrali žalo igro »Garcia Moreno«. Igralci so jako dobro pogodili svoje vloge, posebno glavna vloga, katero je igral načelnik Orla, g. J. Odlasek, je nam vsestransko ugajala. Med odmori sta peli s spremljevanjem klavirja gg. učiteljici Rogl in Virkova. — Predpustno nedeljo so pa dekleta uprizorile igro »Večna mladost«. Igra je iz prvih časov krščanstva. Dekleta so nastopala v krasnih rimskih oblekah. Zelo smo bili iznenadeni, kajti pri nas nismo pričakovali takega nastopa. — Naši Orli se kaj živahno gibljejo. V teku enega leta so si omislili skok, palice, drog in bradljo. Ne urijo pa si zgolj telesa, ampak tudi duha. Med letom so imeli dve igri, več govorov, pet izletov; tudi časopisje radi bero. Nasprotno med ljudstvom splošno ponehuje, ker pametni ljudje uvidevajo, da je koristnejše, ako fant v nedeljo popoldne prebije v telovadnici, kakor pa bi predsedaval v zatuhlih oštrih beznicah. Telovadcev šteje odsek 45 in narašča 25. Zadnji dve igri, ki sta se vrlo obnesli, sta vsled obilice občinstva pokazali, kako potrebni smo primerne dvorane. Veseli nas, da se že resno dela na to!

Iz Preske. V nedeljo dne 23. januarja je imelo »Katoliško delavsko društvo« svoj redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan. Na shodu je govoril gosp. Ivan Gostinčar o potrebi delavske organizacije. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je društvo leta 1909 prav marljivo delovalo. Shodov je bilo šest. Govorili so: dež. odbornik g. profesor Jarc, g. drž. poslanec Gostinčar, Moškerc, Ivan Gostinčar in Čebulj. Sej smo imeli 12, dramatični predstavi dve, deklamacije tri in en kuplet. Izleta sta bila dva: 11. julija na Šmarno goro in v Kamnik. Društvo je priredilo tudi veselico s srečolovom pri g. Jesihu v Medvodah. Priredili smo tudi posebni romarski vlak na Sv. Goro in izlet v Trst. Blagajniški dohodki so znašali 351 K 60 vin., stroški pa 377 K 10 vin. Podpora je dobilo 12 moških in 19 ženskih. V hranilnici je naloženega 994 K z obrestmi in 40 kron veselice v Medvodah. Napredovali smo v pretečenem letu za 79 kron. Čisti dohodek od vseh veselice in od romarskega vlaka je 676 kron in 83 vin., od katerega se je dalo v društveno blagajno 40 K, drugo se je pa porabilo za »Društveni Dom«. — Naša organizacija je priredila v »Društvenem Domu« dne 13. februarja igro »Don Manuel«; bila je lepa, resna igra,

primerna sedanjemu času. Izpada je ugodno v vseh ozirih, da celo nepričakovano v gmotnem oziru. Tudi burka »Zdaj gre sem, zdaj pa tja« je dobro uspela. Ljubko je vplival mladi telovadec iz naraščaja na ljudstvo s svojo krasno deklamacijo »Himna Orlov«. Hvala vsem, ki so pripomogli k lepim uspehom naše prireditve, zlasti pa gg. dijakom za njihovo sodelovanje in jih obenem prosimo še nadaljne naklonjenosti. Dvignite se Orli, dvignite se vsi naši poštteni mladeniči, ki se niste pri Orlih, pristopite k njim, pristopite in delujte z nami starši, da, tudi ve dekleta ne ostanite zdej, pristopite k dekliskemu odseku z gospodinjskim tečajem, tukaj imate priliko vaditi se vse prepotrebne za vsako, ki hoče biti kdaj prava krščanska mati.

Moravče. Pustna nedelja je bila za naše izobraževalno društvo res nedelja veselja. Društveni fantje so nas zopet razveselili s petjem in dvema igrama. Peli so naravnost izborna, kolikor je pač mogoče v naši razmerno nizki dvorani. Igrali smo: »Repoštev ali vsega je enkrat konec« in komičen prizor »Kmet in fotograf«. Pogodili so svoje vloge igralci izvrstno, toliko hvale od strani občinstva, katerega je bila natlačeno polna dvorana, še niso zlepa slišali naši vrli igralci. — Občni zbor izobraževalnega društva se je vršil v nedeljo, dne 13. februarja. Tajnik je podal pregled društvenega dela. O tem smo že pred občnim zborom sporočili v »Društveniku«, zato sedaj tega ne bomo ponavljali. Omenimo samo to, da se je društvo razmerno dosti živahno gibalo. Tudi število članov se je pomnožilo; a društvo pričakuje, da se bo v letošnjem letu še bolj. Ker je tajnik Urbanija sedaj v Mokronogu, je mesto njega obširno poročal knjižničar kaplan Lovšin. Blagajnik g. Tič, župan občine Drtija, poda svoje poročilo, ki je tudi zelo zadovoljivo. V odbor so bili izvoljeni skoro sami stari odborniki; predsednik gosp. Ign. Detela se je pač branil sprejeti zopetno predsedstvo, češ, da nima časa in mu leta ne puste, a uvidel, da se splošni želji ne more upreti, zato je še sprejel. Prav tako, Bog ga živi! Namesto dosedanjega tajnika je bil izvoljen Peter Grilj. Drugo je vse ostalo. Med slučajnostmi opomni navzoči gosp. dekan, naj bi se za vsakega umrlega člana opravila tudi sveta maša. Enoglasno sprejeto. Gosp. Bergant iz Krase pa predlaga, naj bi se ob procesijah in pogrebih društveni člani kolikor mogoče vsi udeležili sprevedov skupno za društveno zastavo. Tudi enoglasno sprejeto. Pripomnimo, naj se to res vrši, torej ob procesijah naj člani stopajo ne za svojimi banderi, ampak skupno za društveno zastavo z društvenimi znaki. Po teh dveh predlogih zaključil predsednik občni zbor. Nato smo pobirali članarino. No, še precej so se odzvali člani vabilu »Domoljuba«, naj poravnajo ta dan članarino, a vendar-le še premalo. Pregledali smo blagajniško knjigo in smo

videli, da jih je precej, ki dolgujejo še za več let nazaj članarino. Vsaj vsakdo vé, kdo je prizadet. Zato pa prosimo, prinesite članarino, izročite jo lahko v kaplaniji pri kaplanu Lovšinu vsak dan, ali pa morda kakemu članu, ki potem vse skupaj izroči v kaplaniji. Pametno bi bilo, poslati okrog po soseskah nabiravce članarine z zapisnikom dolžnikov, da se stvar uredi; morda se i to zgodi. Novi člani naj se zglašajo pri kaplanu Lovšinu, kjer naj se za enkrat tudi poravna članarina. Prosimo, storite svojo dolžnost. Društvo rabi denar. — Tudi našemu društvu se bližajo boljši časi. Dosedaj ima svoje prostore v kaplaniji. Umevno, da je vse le bolj za silo, a vendarle še dosti pripravno, marsikje še takega nimajo. Društvo se preseli v doglednem času v hišo naše posojilnice in hranilnice; ondí bomo imeli krasno veliko dvorano, ki bo potem tudi telovadnica in še več drugih prostorov; to bo naš društveni dom, o katerih je začel sedaj pisati »Društvenik«. Takrat se bomo šele mogli popolno razviti. Bog daj že skoraj tisto dobo!

Z Vipavskega. Gor. Branica. Tudi mi se gibljemo počasi, pa varno. V nedeljo, 20. t. m., ustanovili smo »Katoliško izobraževalno društvo« s sedežem na kranjskih tleh. Če se nam tudi povsod mečejo polena pod noge, nič ne dé, skočimo črez, pa je konec besedi! In tako imamo društvo. Ako je komu ljubo ali ne, še čez 40 nas je! V odboru so: Ant. Kodre, visokošolec, predsednik; Franc Trbižan, podpredsednik, Fran Šmid, tajnik; Alojzij Sorta, ml., blagajnik; Vinko Turk, knjižničar; Fr. Vidrih, st., gospodar; Ivan Pregelj, odbornika namestnik; pregledovalca računov: Ant. Ukmar in Fr. Vidrih ml. Časopisov imamo 15 in sicer: »Slovenec«, »Domoljub«, »Bogoljub«, »Primorski List«, »Gorica«, »Novi Čas«, »Kmetovalec«, »Narodni Gospodar«, »Prim. Gospodar«, »Mir«, »Pučki Prijatelj«, »Zora«, »Mentor«, »Dom in Svet«, »Mladost«. Društvo je pristopilo k »Vipaski zvezi«. Snujemo tudi Orla. Mladeniči so zanj zelo navdušeni. Mnogim pa, ki niso še v društvu, kličemo: Pridite in prepričajte se o pravi izobrazbi, ki ne obstoji v popivanju in ponočevanju, ampak v omiki duševni in telesnem krepljenju. Mlademu društvu: krepki naprej!

Iz št. Petra na Krasu. Na pustno nedeljo napravilo je Katol. slov. izobraževalno društvo v št. Petru prav lepo veselico. Gdč. Strniša je navdušeno deklamovala: »Slovenski domovini«. Pevski zbor je pod vodstvom g. Pirnata kaj lepo proizvajal tri pevske točke: »Planinarica«, »Rožmarin« in »Ljubav«. Vrla naša dekleta pa so prav dovršeno igrate: »Nežiko z Bleda«. Splošna sodba poslušalcev, ki jih je bilo natlačeno sobo, je bila: da je bilo zelo lepo in da bi zopet radi kaj tako lepega videli. — Za velikonočne praznike se bodo pa pokazali naši fantje, kaj da znajo. — Zelo nas veseli, da se mladina izobražuje,

mi imamo s tem upanje na boljšo bodočnost.

Iz Smlednika. Z bližajočo se pomladjo je pričelo rasti tudi zanimanje za »Društveni Dom«. Nekateri so sicer mrzli kot sneg, pa je upati, da jih bo pomladansko solnce že ogrelo in njih brezbržnost bo izginila s snegom vred. Imena darovalcev lanskega leta bodo svoječasno priobčena. Tu hočem navesti, kako nabirajo pridne čebelice naša dekleta za »Društveni Dom«. Darovali so po Mariji Kreč iz Zbilj: Ana Draksler in Neža Čebašek po 10 K, Marija Svoljšak, Polona Kepic in Jera Bohinc po 5 K; Jože Šetina, Mana Jenko in Lovro Korbič po 3 K; Martin Kozjek in Jernej Jenko po 2 K 20 vin., Marija Kreč, Marija Kozjek, Franc Kalan, Val. Kalan, Jan. Zerovnik, Val. Šetina, Franca Kepec, Jernej Kepec po 2 K; Mar. Zlate, Mar. Zerovnik, Ter. Strupi, Mar. Šusteršič, Mana Šetina, Mana Strupi, Fr. Košir, L. Šetina, Mar. Šetina, Mar. Kalan, Mar. Ločniškar, Andr. Merjašič, Marija in Franca Nahtigal, Mana in Ivana Bohinc, Kolumbus, Mar. Gorjanc po 1 K; Mana Ločniškar 1 K 20 vin., Iv. Bergant, Fr. Šetina, Kat. Jaklič, M. Jenko, J. Kropar, Franca Rozman, Fr. Kopač, M. Košenina, Iv. Šetina, Mina Kalan, Mar. Korbič so skupaj dale 4 K 60 vin. Vsem lepa hvala! Bog živi posnemalce!

Selca. »Tri sestre.« Spisal dr. Krek v državni zbornici med veliko obstrukcijo na Dunaju! Tako nam je gospod doktor sam povedal, ko je prihitel v velikem snegu iz Ljubljane v Selca, da vidi, ali so ga naši igralci izobraževalnega društva razumeli. »Izborno.« nam je zaklical naš prtovški gospod ob koncu igre in se vrnil takoj v največjem snegu v Ljubljano obljubivši, da je »za dva dni dober« za deželni zbor, kar smo res brali, kako je »mlatil« liberalce, namreč v ponedeljek in torek pred Svečnico, da je bilo vse veselo. Mislimo, da je druga ocena naših igralcev nepotrebna; kdor ne verjame, naj pride pogledat na velikonočni ponedeljek, ko se bode igra ponavljala na vsestransko željo tistih, ki se radi krohotajo in ki so potrebni lepih nauk. Ker pa ne morete o Veliki noči vsi v Selca — ne bo kolačev za vas vse, — kupite za 1 krono »Tri sestre«, ki so že tiskane s »Turškim križem« vred in jih preberite na srednostno sredo, ko bomo staro babo žagali, pa bodete tudi vi »dobri za dva dni«.

Iz Hrušice pri Podgradu. Hruškiška okolica je zopet storila velik korak v napredku. Pred osmimi leti se je ustanovila mlekarica, katere je že mnogo pripomogla h gmotnemu stanju v naši okolici. Predpustom pa smo ustanovili kat. slov. izobraževalno društvo, katero se že v početku lahko ponaša z lepo knjižnico, dobrimi časopisi, lepim petjem in tamburanjem. Hruškiški fantje so pokazali na dan ustanovnega shoda, da so zmogni nastopiti tudi še na kakem drugem odru in ne samo v Hrušici. Možje in fantje, le složno po tem

potu naprej. Bodite vztrajni in naj vas ne vpogne nobena sovražna sila. Le to je pot, ki pelje do prave krščanske izobrazbe in do prave sreče. Vabimo tudi može in fante iz drugih vasi v naši okolici, da se vpišejo čim prej v naše društvo. Posebno pričakujemo od Podbežcev, da se bodo skoro vsi vpisali. Podbežci so pokazali ob vsaki priliki, da so navdušeni za dobro stvar. Zato tudi sedaj ne smejo manjkati. — Lepo se je zabavala ta predpust tudi Marijina družba. Dekleta so priredile prvič šaloigro »Luknja v namiznem prtu« in so igrale s tako gotovostjo kakor bi bile že stare igralki. Posebno pa sta se odlikovali Lojzika in Ančka.

Borovnica. V nedeljo, 27. svečana se je vršil v našem »Domu« občni zbor našega izobraževalnega društva. Pred občinim zborom je g. Terseglav v navdušenih in ognjevitih besedah slikal pomen in smoter naših izobraževalnih društev. Njih visoki in veliki smoter je vzbujati, gojiti in pospeševati to, kar je najlepšega v našem ljudstvu: njegovo versko in narodnostno čustvo in njegova poštenost. Liberalizem je storil največji greh, ko je zasejal med naše ljudstvo laž, laž glede verskega čustva: vera je zasebna stvar, v javnem življenju nima mesta; laž glede narodnega čustva, kakor da bi bila narodnost brez vernosti mogoča, laž glede poštenosti, ko je vendar le v poštenosti in neomadeževanosti naših mladeničev in deklet veličina in moč našega ljudstva. Povedal je g. Terseglav našim mladeničem in dekletam nekaj prav resnih in odkritih besed, ki ne bodo ostale brez sadu. — Po predavanju se je vršil občni zbor izobraževalnega društva. Tajnik je poročal o delovanju in stanju društva. Društvo šteje 142 članov, ne 78, kakor je pomotoma natisnjeno v društvenem koledarčku. (Naši socialni demokrati imajo 59 članov v svojem društvu...) Bilo je 8 večjih prireditev v preteklem letu s predstavami, petjem in prosto zabavo. Predavanj je bilo 7, predavalo se je največ o gospodarskih vprašanjih. V društvu obstoji tudi telovadni odsek Orel, ki šteje 32 rednih in 20 članov naraščaja. Orel je priredil meseca septembra javno telovadbo na dvorišču društvenega »Doma«. Abstinencijski odsek še ni konstituiran; imamo pa že 50 popolnih abstinentov. Snuje se tudi »ženski odsek«. — Blagajničar poroča, da je v blagajni primanjkljaj, ker si je društvo omislilo skioptikon za predavanja in si je kupilo tamburice za tamburaški zbor. — Knjižničar poroča, da je v društveni knjižnici 391 knjig; prebralo se jih je letos 517. — Nato se je vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so: g. poslanec A. Kobi, predsednik; g. J. Juvanc, podpredsednik; g. dr. A. Prešern, tajnik in blagajničar; odborniki: A. Turšič, J. Telban, J. Švigelj, Fr. Mazi, F. Turšič, A. Drašler, J. Mavec. — Pri »slučajnostih« so se se določili za vsako vas zaupniki, ki bodo vsakega pol leta pobirali članarino in nove ude pridobivali. Skle-

nilo se je, da so člani društva pri predavanjih s skioptičnimi slikami vstopnine prosti, nečlani plačajo za sedež 20 vinarjev, za stojišče 10 vin. G. predsednik je povabil vse zbrane, naj bi se z vso vneto oklenili društva, da ne bo v naši fari hiše, ki ne bi imela vsaj enega člana v našem društvu. Naš »Dom« je eden najlepših v naši domovini, naj bi bilo tudi naše društvo med prvimi glede števila članov in glede društvenega življenja.

Iz št. Vida nad Ljubljano. Občni zbori. V nedeljo 20. februarja so se v telovadnici »Orla« vršili sledeči občni zbori: Kmetijsko društvo: Poročilo je podal načelnik g. župan Belec, ki je tudi pojasnil, kje tiči vzrok, da se je podpora po toči poškodovanim od okrajnega glavarstva tako čudno razdelila. — Blaž Potočnikova čitalnica: Poročila, ki so se tu podala, kažejo koliko koristnega dela se je izvršilo v preteklem letu. Tu sem naj bi nasprotniki prišli učiti se, kaj se pravi delati, pa bi jih kmalu minulo psovanje. Zakaj niso liberalci prišli na občni zbor po tiste kronice, po katerih jih tako zelo miče. Dokler bodo naše izobraževalne in gospodarske organizacije tako delavne kot so sedaj, lahko z mirnim srcem in veseljem upanjem gledamo v prihodnost. Naj navedemo samo nekaj števil iz naše armade: ženski odsek šteje 169 članic, mladeniški odsek 92 članov, med temi 35 telovadcev, 46 naraščaja. Dohodki B. P. Č. znašajo 1371 K 54 h, stroški 1220 K 77 h, prebitek 150 K 77 h. — Društven inventar je vreden 955 K. — Iger se je priredilo 8, predavanj je bilo 12, poleg tega je pogostokrat predaval g. župnik v mladeniškem odseku, g. kaplan pa pri naraščaju. Volitve so bile sledeče: Predsednikom čitalnice je bil izvoljen Simon Juvan, predsednikom mladeniškega odseka Valentin Zabret, načelnikom telovadcev Viktor Rozman, za predsednico ženskega odseka Cirila Zakotnikova. Udeležba na občnem zboru je bila ogromna, kar kaže, da bomo tem bolj držali skupaj, kolikor bodo nasprotniki naše delo napadali. — Predavanja. V ženskem odseku je predaval g. prof. Rebol o dunajskem županu Luegerju in njega bojih za krščanski prepoved cesarskega mesta Dunaj. V Zg. Šiški pa sta predavala župnik Zabret in nadučitelj Bregar o ustavnem življenju in delu v naši državi in deželi. Udeležba je bila na obeh krajih popolnoma povoljna. — Predpust so obhajali naši člani tako, da so se pustno nedeljo in pusten torek zelo mnogoštevilno zbrali v telovadnici »Orla«, kjer se je obakrat uprizorila igra »Repositev«, ki je izvrstno izpadla. Na poseben način pa so se naši možje in mladeniči izkazali na pusten večer, ko se jih je zbralo nad 60 v cerkvi, kjer so eno uro molili sv. Rešnje Telo. Čast takim možem in mladeničem!

Sv. Lenart. V našem izobraževalnem društvu smo imeli dne 20. februarja zanimivo predavanje o Lurdu. — Govoril je selški č. g. kapelan Iv. Kepec.

Prav hvaležni smo govorniku za njegov poset. Po predavanju je bil redni občni zbor in društvena seja. Vseh dohodkov v pretečenem letu je bilo 194 K 12 vin. in stroškov 154 K 40 vin. Knjižnica ima 210 knjig, od teh jih je bilo 180 prebranih. Odbornikom so bili izvoljeni: č. g. Sever Franc, župnik, predsednik; g. Skok Anton, organist, podpredsednik; g. Tušek Anton, blagajnik; g. Kržišnik Franc, blag. namestnik; g. Benedik Ivan, tajnik; g. Tavčar Anton, tajnikov namestnik; g. Habjan Franc, knjižničar.

Senožec. Pri ustanovitvi »Čebelic« je predavatelj čisto primerno zaklical starišem in vzgojiteljem: ako je varčnost lepa čednost, ako je potrebno in hvalevredno, da se človek ustavlja škodljivim in nezdruvim nagonom, ako tako premagovanje krepi dušo, ako je varčevanje glavni pripomoček, da se povzdigne blagostanje celega naroda, kakor vsakega posameznika, je treba gotovo že otroke o tem poučiti in jih na to privaditi. Ako je skrb za bodočnost neizogibni pogoj človeškega življenja, če zahteva zavest človeškega dostojanstva, da človek ni občini in drugim ljudem v nadlego, da se ne navadi živeti od miloščine, kar je poniževalno, če skrb za bodočnost napoti človeka, da pošteno živi, potem je potrebno, da se otroci nauče na bodočnost misliti in zanje skrbeti, kakor se uče misliti na preteklost. Ta poziv ni bil brezuspešen: že do konca meseca so nanosili naši malčki nad 200 K skupaj, podobno čebelicam spomladi, ne pa v februarju. Pa naj kdo reče, da niso bogati. Zrno do zrna.

Na Dobravi pri Kropi se je ustanovilo slov. kršč. izobraževalno društvo v nedeljo, dne 27. svečana t. l. V odbor so bili izvoljeni: predsednik č. g. Jožef Vrankar, župnik; podpredsednik Ant. Šmitek, tovarniški poslovodja v Lipnici; tajnik Ant. Špendov, organist; tajnikov namestnik Janez Ješe, mladenič iz Spodnje Dobrave; blagajnik Janez Albinini, mladenič iz Spodnje Dobrave; blagajnikov namestnik Mihael Benedičič, mizarški pomočnik iz Zgor. Dobrave. Mladiči in možje! vpišite se v društvo, kateri še niste tega storili, ker vam bo nudilo obilo poduka in zabave!

Boh. Srednjavas. Pretekli mesec je vršila »Zadružna zveza« po svojem revizorju revizijo »Kmetijskega društva« in »Hranilnice«. Občni zbor obeh društev bo na belo nedeljo, kjer se bo podal natančen račun za l. 1909. Za sedaj omenimo le toliko, da kažete obe zadruge velik napredek in uživata po pravičvedno večje zaupanje. »Kmetijsko društvo« je imelo samo od prejšnjega leta za 50.000 K več prometa. Dolgovi so se pa že zelo zmanjšali, tako da izkazuje celo precej čistega dobička. »Hranilnica« je imela preteklo leto nenavadno veliko hranilnih vlog, skupaj nad 592.000 K, posojil je izplačala nekaj nad 292.000 K. Obe društvi skupaj sta imeli leta 1909 nad 1 milijon K prometa.

